

Dosarul nr. 2ra-682/20

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani (jud. N. Patrașcu)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. M. Anton, V. Cotorobai, I. Țurcan)

ÎNCHEIERE

22 iulie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Ala Cobăneanu
Nicolae Craiu
Mariana Pitic

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de către Iuri Zgîrcu, reprezentat de avocatul Veaceslav Roșca,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de către Iuri Zgîrcu împotriva Ministerului Justiției cu privire la constatarea încălcării dreptului la judecare în termen rezonabil a cauzei și repararea prejudiciului cauzat,

împotriva deciziei din 07 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de către Iuri Zgîrcu și a fost menținută hotărârea din 16 aprilie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani,

constată:

La data de 22 octombrie 2018, Iuri Zgîrcu a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției cu privire la constatarea încălcării dreptului la judecare în termen rezonabil a cauzei și repararea prejudiciului cauzat.

În motivarea acțiunii, reclamantul a invocat că în procedura Curții de Apel Chișinău se află cauza civilă intentată la acțiunea lui Andrei Aftenii, Iuri Zgîrcu și încă alți 34 de reclamânți împotriva Cooperativei de Întreprinzător „Horea Service” și Primăriei s. Horești, r-nul Ialoveni cu privire la încetarea proprietății comune pe cote-părți, prin împărțire.

A indicat că cererea de chemare în judecată a fost depusă la 03 iunie 2014 la Judecătoria Ialoveni și se examinează până în prezent. Inițial, cererea de chemare în judecată a fost repartizată unui complet, iar ulterior au avut loc schimbări la capitolul componența instanței.

A menționat că prin încheierea din 29 iunie 2015 cererea a fost scoasă de pe rol, încheiere care însă a fost casată la 06 octombrie 2015 de către Curtea de Apel Chișinău, cauza fiind restituită la rejudecare în același complet.

Reclamantul a susținut că a intervenit ulterior la examinarea cauzei civile și anume, la 18 mai 2016 în calitate de succesori în drepturile reclamantilor Ana Dogot și

Ivan Dogot, care pe parcursul examinării dosarului i-au înstrăinat cote-părți patrimoniale prin contractele de vânzare-cumpărare nr. 1263 din 02 august 2016 și nr. 1265 din 08 februarie 2016.

A notat că prin hotărârea din 30 iunie 2016 a Judecătorei Iaoveni, acțiunea a fost respinsă. Prin decizia din 29 iunie 2017, Curtea de Apel Chișinău a respins cererea de apel și a menținut hotărârea primei instanțe. Prin decizia din 17 ianuarie 2018 a Curții Supreme de Justiție, a fost casată decizia instanței de apel și a fost remisă cauza spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău. Până în prezent cauza nu este finalizată cu adoptarea unei hotărâri definitive, iar perioada de 4 ani nu poate fi considerată termen rezonabil.

Reclamantul a invocat nerespectarea de către instanțele de judecată a prevederilor art. 6 alin. 1 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, care stipulează că orice persoană are dreptul la judecare în mod echitabil, în mod public și într-un termen rezonabil a cauzei sale, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil, fie asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa.

A solicitat constatarea încălcării dreptului la judecare în termen rezonabil a cauzei, repararea prejudiciului material în sumă de 3500 de lei, cu titlu de cheltuieli pentru asistență juridică și repararea prejudiciului moral în sumă de 40 000 de lei.

Prin hotărârea din 16 aprilie 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani, acțiunea depusă de către Iuri Zgîrcu a fost respinsă ca neîntemeiată.

La data de 14 mai 2019, Iuri Zgîrcu a declarat apel împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii din 16 aprilie 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care acțiunea să fie admisă integral.

Prin decizia din 07 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de către Iuri Zgîrcu și a fost menținută hotărârea din 16 aprilie 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani.

Pentru a decide astfel, instanțele ierarhic inferioare au constatat că pe parcursul judecării cauzei civile nu au fost depistate întârzieri inexplicabile, amânări neîntemeiate, ședințele de judecată fiind stabilite la intervale scurte de timp, uneori chiar de câteva zile. Din informațiile specificate în raportul motivat prezentat instanței de judecată, necontestate de participanții la proces, nu au fost stabilite forme de comportament dolosiv din partea părților, care ar fi fost tolerate de instanța de judecată.

Astfel, instanțele ierarhic inferioare au reținut că durata examinării cauzei invocată de către Iuri Zgîrcu nu a avut loc din vina instanței de judecată, dat fiind faptul că înseși părțile la proces și-au valorificat drepturile procedurale prevăzute de legislația în vigoare. Relevantă în acest sens prezintă înaintarea de către reclamanti a cererilor de amânare și de acordare a termenului pentru a lua cunoștință de materialele cauzei, pentru a încheia un contract de asistență juridică cu un avocat, termen pentru semnarea tranzacției de împăcare etc. Exercitarea tuturor acestor drepturi procesuale de către participanții la proces a făcut imposibilă examinarea litigiului, iar aceste circumstanțe

nu pot fi apreciate drept carențe în respectarea termenului rezonabil de soluționare a cauzei.

De asemenea, instanțele au relevat că nu poate fi interpretată drept o tergiversare exercitarea de către părți a căilor de atac împotriva hotărârilor, încheierilor instanței, în special împotriva încheierii privind scoaterea cererii de pe rol, or, art. 15 din Codul de procedură civilă garantează dreptul participanților la proces și al persoanelor interesate ale căror drepturi, libertăți ori interese legitime au fost încălcate printr-un act judiciar de a folosi căile de atac împotriva acestuia în condițiile legii. La fel, nu pot fi imputate instanței de judecată cazurile de imposibilitate a examinării cauzei datorită exercitării drepturilor procedurale de către părți, solicitarea de acordare a unui termen în legătură cu cererea de concretizare. Or, dreptul la judecare în termen rezonabil a cauzei în mod obligatoriu urmează a fi coroborat cu alte garanții ale procesului echitabil prevăzute de legislație, precum legalitatea, disponibilitatea și egalitatea în drepturi a participanților, contradictorialitatea procesului, principii care în ansamblul lor materializează dreptul părții la un proces echitabil.

La data de 11 februarie 2020 Iuri Zgîrcu, reprezentat de avocatul Veaceslav Roșca, a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei din 07 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău și hotărârii din 16 aprilie 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani, cu pronunțarea unei hotărâri noi, prin care acțiunea să fie admisă integral.

În motivarea recursului, Iuri Zgîrcu a reiterat motivele expuse în cererea de chemare în judecată și în cererea de apel, a invocat că instanțele judecătorești nu au aplicat legea care trebuia să fie aplicată, au aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată.

A precizat că instanța de apel urma să dea o apreciere corectă și legală a motivelor invocate în apel și anume că, prima instanță pripit a ajuns la concluzia de a scoate cererea de pe rol, fapt confirmat ulterior prin decizia din 29 iunie 2015 a Curții de Apel Chișinău. Totodată, o astfel de încheiere putea să fie emisă la etapa de pregătire a cauzei pentru dezbateri judiciare și nu la un interval de un an din data înaintării acțiunii. Este regretabilă constatarea instanței de apel a faptului că depunerea recursului împotriva încheierii este un drept al recurentului, fără a constata că de la emiterea încheierii (ilegală) și până la rejudecarea cauzei a trecut mai mult de 9 luni.

Consideră că nu poate fi scutit un judecător de responsabilitatea emiterii unei încheieri ilegale, vina fiind pusă pe seama unui drept procesual – la un recurs efectiv.

A menționat că prin decizia din 27 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, judecător raportor A. Danilov, a fost admis apelul și a fost casată hotărârea din 30 iunie 2016 a Judecătorei Ialoveni, cu remiterea cauzei spre rejudecare în prima instanță. Astfel, instanța de apel a enumerat ședințele de judecată doar până la etapa examinării și pronunțării deciziei din 29 iunie 2017, fără a se expune asupra argumentelor invocate și în privința evenimentelor care au derulat ulterior.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la data de 07 noiembrie 2019.

Potrivit scrisorii de însoțire nr. 13780, decizia motivată a instanței de apel a fost expediată în adresa lui Iuri Zgîrcu și a avocatului Veaceslav Roșca la data de 11 decembrie 2019 (f.d. 113), lipsind date cu privire la recepționarea acesteia. În cererea de recurs, avocatul Veaceslav Roșca a indicat că a recepționat decizia la 16 decembrie 2019.

Astfel, recursul, declarat la data de 11 februarie 2020, este în termen.

La 11 martie 2020, copia recursului declarat de către Iuri Zgîrcu a fost expediată în adresa intimatului Ministerul Justiției, cu înștiințarea despre depunerea referinței (f.d. 126, 128).

Intimatul nu și-a valorificat dreptul respectiv și nu a depus referință.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei civile, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul este inadmisibil din următoarele motive.

În conformitate cu art. 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Iuri Zgîrcu, reprezentat de avocatul Veaceslav Roșca nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Prin urmare, argumentele invocate în recurs nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat asupra deciziilor instanțelor de apel are caracter nedevolutiv și controlul judiciar se circumscrie doar asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se în exclusivitate doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează și faptul că, procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Totodată, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că, conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Purcell contra Irlandei, 16 aprilie 1991), pe când în recursul depus de Iuri Zgîrcu, reprezentat de avocatul Veaceslav Roșca asemenea aspecte nu se regăsesc.

Astfel, din considerentele menționate, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de Iuri Zgîrcu, reprezentat de avocatul Veaceslav Roșca, ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 431 alin. (2), 433 lit. a) și 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul declarat de Iuri Zgîrcu, reprezentat de avocatul Veaceslav Roșca se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Ala Cobăneanu

judecătorii

Nicolae Craiu

Mariana Pitic